

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Explicatur quantitas, de qua quis componi valeat parag 6.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

230
a Lib. 8. in sint. Vide quæ ego de hac re alibi dixi.
De. al. r. 4 9. Denique facta à me legitima Compo-
e. 1. s. 3. n. sitione, si forte appareat Dominus, ad quid me
 19. & 20. obligabis?

b Rodriq. Respondeo. Non b pauci affirmant, obli-
Villal. L. n. gari te, etiam ante sententiam ad restituend-
à Cruc. dum comparanti Domino id, in quod factus
quos citat. es dicitur. Ratio est, inquit, quia Pontifex
sed non se- per Compositionem nec intendit, nec inten-
quit. Trull. dere potest juri alieno præjudicare, quare il-
l. 3. d. 4. n. lam concedens, concedit sub conditione, si,
 8. seu donec, Dominus non appareat.

c Henriq. 10. Contra. c Non pauci affirmant, te ad
Bannez nihil obligari in foro conscientia, siquidem
Acosta ejusmodi Compositio facta est à Pontifice,
Tru. eos ci- qui cum sit primus administrator bonorum
1005. temporalium Fidelium, quando hæc concer-
 nunt bonum spirituale, potest disponere de
 rebus, &c. & re ipsa disponit sine ulla condi-
 tione, quæ certe gratis asseritur, cum in Bulla,
 ne vestigium quidem illius appareat. Et qui-
 dem, si id potest Princeps sæcularis per præ-
 scriptionem, cur non possit per Compositio-
 nem Pontifex? Item sicuti si distribuisses to-
 tum Pauperibus, nihil tu deberes postea Do-
 mino comparanti, ut omnes concedunt; Ita si
 per compositionem legitime tibi, & subsidio
 contra Infideles auctoritate Pontificia divisi-
 sti. Hæc sententia est à nobis promptius an-
 plectenda.

11. Dixi (In foro conscientia.) Nam quia
 Bulla Cruciatæ, quanta quanta est, solum re-
 spicit forum internum, posse te condemnari à
d Trull. l. c. Judice teneri Trullench. d ut rem reddas Do-
 mino comparanti, & tunc post sententiam,
 non verò antea, debebis justæ sententiæ pare-
 re, ac reddere;

12. Sed nihilominus valere etiam pro ex-
e Acosta terno foro, docet Acosta e cui assentitur De-
q. 95. lugo, f quia compositio est expedita absolu-
f Delug. d. tæ auctoritate Pontificis potentis liberare, at-
6. de Jusf. que sine ulla restrictione liberantis debito-
nu. 105. rem.

13. Prudenter autem addit Bardi, valere
 quidem compositionem in foro externo, sed
 quia in foro eodem debet consistere, eam legiti-
 me fuisse expeditam, constare autem diffi-
 cile est, ideo regulariter illa non proderit, nisi
 in foro interno, semper enim creditor dicere
 poterit compositionem non fuisse factam su-
 per suo credito, non fuisse præmissam debi-
 tam diligentiam, &c.

*Explicatur quantitas, de qua quis componi
 valeat.*

1. **D**Uæ sunt viæ, per quas incedere potes
 ad compositionem acquirendam. Al-
 tera est per sumptionem tot Bullarum, altera
 per compositionem immediate faciendam
 cum ipso Commissario.

Si fiat priorè via, quantitas, super qua fieri
 potest compositio pro una Bulla, sunt duæ
 mille Maravadis, quæ in moneta Sicula sunt
 uncia duæ tarenæ quinque, & septem cum
 granis quatuor, seu sunt scuta sex, tarenæ quin-
 que & grana quatuor: fierique potest com-
 positio per sumptionem tot Bullarum usque
 ad quantitatem centum mille Maravadis,
 hoc est, usque ad uncias centum viginti o-
 cto, tarenas viginti, & grana sex, seu ulque ad
 scuta trecenta viginti unum, tarenos octo, &
 grana sex. Quare sumendo, vel simul, vel suc-
 cessive intra annum publicationis, quinquaginta
 Bullas, invenieris (si rectè rationè iu-
 bis) extinxisse dictam quantitatem centum
 mille Maravadis.

Nota, per unam, seu per singulas Bullas
 solvi debere Commissario seu Distributori
 Bullarum duos Reales à quocumque siue per-
 sona sit privata, siue insignis: hæc enim di-
 stinctio est, pro sumenda Bulla communi,
 non vero pro Compositionis Bulla.

2. Quod si summa, pro qua fieri postula-
 tur compositio, excedit dictam Summam
 centum mille Maravadis, tunc erit recurren-
 dum ad posteriorem viam, id est, erit conveni-
 endus Commissarius, ut ipse taxam suo ar-
 bitrio (nam non est definita pro omnibus)
 designet, juxta Personarum qualitatem, &
 quantitatem Bonorum. Notat tamen Henri-
 quez, h solere designari decem, quæ à debi-
 tore in subsidium belli erogentur, pro singu-
 lis centenariis.

3. Inquires in hunc modum. Ego ex resti-
 tutione incertorum debeo mille uncias au-
 reas, vellem autem per priorè viam sumere
 Bullas quinquaginta pro extinctione unciarum
 Sicularum centum viginti octo, tarenor-
 um viginti, & granorum sex, quæ sanè est
 mihi utilior via, & pro reliquis per viam po-
 steriorem componere, me cum Commissario,
 possum ne?

Respon-

a Trull. d. l. 3. dub. 3. n. 2. & 3. Respondeo, validè & licitè posse. *a* Quia, & id signate concedit ipsa Bulla Compositionis, & ita praxis habet innixa in eo, quod Commissario non est limitata quantitas, de qua componere ad prædictum suum arbitrium possit.

4. Subinquires. Vellem pro tota Summa confugere ad Commissarium.

b Bard. p. 3. tr. 5. diff. 3. c. 3. n. 5. Respondeo confugito, ut liber, propter eandem rationem, & ita notat *b* Bardi.

c Bard. l. c. à nu. 9. 5. Subinquires iterum. Debeo ducentas uncias Siculas, mihi provideo de tot Bullis quot sufficiunt ad extinguendas centum; deinde aliquot post diebus sumo totidem Bullas pro aliis centum, legitime ne me gero? Respondeo. Nimis *c* te illegitimè geris: debes enim ad Commissarium pro posterioribus centum recurrere, si ve bona, si ve mala fide eam divisionem feceris, si ve etiam oblitus fueris invincibiliter, te debere ducenta. Ratio est, quia Privilegium, quod datur per receptionem tot Bullarum intrinsicè limitatum est, ad tantam limitatam summam materialiter, & non ad amplius.

§. VII.

Conditiones requisita pro recipienda hac Compositionis Bulla.

d Mend. d. 34. c. 5. n. 38. 1. Prima est, ut juxta dicta pro Bulla Communi, à Fideli baptizato (non est, necesse, ut existat in statu gratiæ, ut notat *d* Mend.) recipiatur Summarium hujus Bullæ à manibus legitimi Ministri, data elemosyna, quam diximus §. præced. num. 1. sine, & quidem impressum, & signatum nomine & sigillo Commissarii. Debet autem is, qui vult compositionem, existere in Regno, ubi Bulla promulgatur, vel ad illud personaliter declinare, juxta dicta superius de Bulla communi. Quare Neapolitanus V. G. qui Panormi incolit, vel obiter etiam per paucas horas Panormi manet, potest, dum manet, recipere hanc Bullam, vel componere cum Commissario, & consequenter liberari à restitutione bonorum, de quibus componitur.

e Trull. l. 2. dub. 2. 2. Secunda conditio ut inscribatur nomen: id, quod per occasionem clarè diximus supra cap. 15. §. 4. Non requiritur, autem, ut conservetur, quod etiam per eandem occasionem dictum ibidem est. Lege, si est otium,

Mendo, & Bardi, *g* qui contra hoc posterius *g* Bard. l. c. afferunt, & solvunt objectionem quamdam nobis non admodum necessariam.

3. Tertia, ut non aliena surripiat quis in confidentiam hujus Compositionis. Nota autem compositionem negari surripienti ex confidentia, non autem negari surripienti cum confidentia. Explico id asserendo verba Henriquez. *h* Non valet, inquit, Compositio, si *h* Henricus injustè hac bona quis occupaverit tamquam ex l. 7. de Inimmediato motivo, aut sine principali; At non diligitur. prohibetur Compositio, si jam decreverat furtis c. 34. facere, aut ea diutius teneat. Hæc ille, cujus sensus est, non prohiberi compositionem, si spes Bullæ inveniatur jam voluntatem furandi, non autem illam moveat ad furandum.

Esse etiam confidentiam, puto cum *Mendo* disp. 33. nu. 43. si quis quid furetur ab aliquo, sperans, fore, ut illum, quem nunc cognoscit, sit fluxu temporis ignoraturus.

4. Huc facit sequens quasiuncula. Si Petrus v. g. spe compositionis faciendæ, retineat bona hæc incerta, nec restituat, sed nec distribuat pauperibus, peccat nec ne? Respondeo. Si longa est mora, qua retinet, peccat mortaliter, quia unusquisque obligatur statim restituere, dum potest. Adverto tamen, quod si deinde expediat legitime compositionem, valet compositio, quia Pontifex negat compositionem surripienti in confidentiam Bullæ, non vero surrepta retinenti.

5. Adverte tamen, quod si hæres, spe hujus compositionis retinet legata, de quibus dictum est §. 1. & 3 non potest uti compositione, quia hoc in hærede non est solum retinere, sed in radice, est furari. Idem dic in similibus.

6. His ita satis, superque declaratis. Inquires Primò, circa Primam Conditionem. An hæc Bulla compositionis pro sit Fidelibus Defunctis? Respondeo si Defunctus, antequam animam efflaverit, mandavit suo hæredi, vel alteri; ut sumeret ejusmodi Bullas, vel, ut, faceret compositionem cum Commissario, utilis ei Bulla, & seu compositio erit. Id quod nec solet fieri, quando, dum quis est *Lege Andriæ* morti proximus, dubitat, an aliquid ex male ablatis habeat, unde mandat hæredi, ut habita consultatione cum Theologis, si ipse debet, hæres sumat tot Bullas &c. Quod si is nil mandavit, utilis ei Bulla non erit, quia Bulla facipi debet nomine illius, cui ea profutura est; *Trull.*

at non

i Acosta in expl. Bull. qu. 92. Lud. à Cr. de Bull. d. 3. au. 5.

k Trull. l. 2. dub. 2. Mend. d. 33. c. 5. nu. 50. agent. quo contra